
PROCJENA DRUŠTVENOG UTJECAJA SMJERNICA ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA – DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I OBRAZOVNI SUSTAV

Projekt „Dijalogom do Hrvatske
mreže za društveno poduzetništvo“

Institut za razvoj i međunarodne
odnose – IRMO

Zagreb, 2023.

IRMO

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Sadržaj

Uvod	3
Analiza društvenih utjecaja – metodološki okvir.....	4
Obrazovni sustav, društveno korisno učenje i društveno poduzetništvo u Hrvatskoj	5
Strateško-planski dokumenti, obrazovanje i društveno poduzetništvo.....	6
Rezultati anketnog istraživanja o utjecaju predloženih smjernica za razvoj društvenog poduzetništva	8
Procjena društvenog utjecaja predloženih smjernica za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva i obrazovnog sustava	8
Izvori	15

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Uvod

Ovaj je dokument sastavni dio istraživanja koje se provodi u okviru projekta „Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo“, a kojem je cilj jačati kapacitete organizacija civilnog društva (OCD) uz potporu akademske zajednice, kako bi se uspostavio učinkovit dijalog svih dionika za društveni razvoj Republike Hrvatske (RH). Posebni ciljevi projekta su dvojaki:

- a) jačanje partnerstva OCD-ova, društvenih poduzetnika i uključivanje novih članica u Hrvatsku mrežu za društveno poduzetništvo te provedba strukturiranog dijaloga svih dionika i donositelja odluka kako bi došlo do stvaranja poticajnog okruženja za razvoj društvenog poduzetništva (DP);
- b) provedba ispitivanja i znanstvena istraživanja u području DP-a, izrada smjernica za razvoj javnih politika utemeljenih na dokazima, analiza društvenog utjecaja predloženih intervencija kako bi se, na temelju znanosti, ponudila rješenja za razvoj DP-a u demokratskom dijalogu svih dionika.

Projekt se provodi participativno, a namijenjen je sljedećim ciljnim skupinama: organizacijama civilnog društva (50), socijalnim partnerima (30 poduzetnika i 4 sindikata), Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (HZZ) (10), Centrima za socijalnu skrb (10), jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave (JRLS) (20) i znanstvenim organizacijama (5).

Dokument „Procjena društvenog utjecaja smjernica za razvoj javnih politika – društveno poduzetništvo i obrazovni sustav“ jedan je od osam dokumenata koji nude analizu mogućih društvenih utjecaja predloženih smjernica na različite dionike. Ostale analize društvenog utjecaja pripremljenih smjernica odnose se na sljedeće teme:

1. zakonodavni okvir i društveno poduzetništvo,
2. društveno poduzetništvo, ranjive skupine i socijalne usluge,
3. društveno poduzetništvo u poljoprivredi,
4. komunikacijski kanali društvenog poduzetništva i nositelja javnih politika te instituti potpore,
5. korištenje državne imovine za razvoj društvenog poduzetništva,
6. porezna politika i društveno poduzetništvo,
7. društveno poduzetništvo i mladi.

Dokument najprije donosi kratak osvrt na teorijski okvir i metodologiju analize društvenih utjecaja. Ukratko se obrazlaže važnost obrazovanja za društveno poduzetništvo te se ponavlja prijedlog smjernica za razvoj politika obrazovanja za društvenu korist odnosno društveno poduzetništvo pripremljenih kroz prethodna istraživanja provedena u okviru projekta. Sadrži i rezultate provedenih fokus grupa tijekom 2021. godine te ankete provedene na uzorku od 188 ispitanika - društvenih

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

poduzetnika o utjecaju predloženih smjernica u rujnu i listopadu 2022. godine na području cijele Republike Hrvatske. Objedinjeni nalazi o mogućem društvenom učinku predloženih smjernica prikazani su u tabličnom obliku. Metodološki okvir za izradu analize društvenog utjecaja pripremljen je prema dokumentu **Vodič za analizu socijalnih utjecaja** (autor: Predrag Bejaković, Institut za javne financije, Zagreb) dostupan na <http://www.ijf.hr/radionice/PSU/Vodic.pdf>.

Analiza društvenih utjecaja – metodološki okvir

Analiza društvenih utjecaja predstavlja istraživanje utjecaja smjernica javnih politika na položaj ili blagostanje različitih društvenih skupina. Cilj analize je prikupiti relevantne informacije koje omogućuju uvid u izravne i neizravne posljedice pojedine predložene smjernice kroz obrađene kvantitativne i kvalitativne pokazatelje koji u konačnici **utječu na povećanje blagostanja zajednice u cjelini i njenog općeg prosperiteta**.

Društveni utjecaj predstavlja djelovanje javnih ili privatnih aktivnosti na ljude i uvjetuje promjenu njihova načina života. Promjene mogu biti na različitim područjima poput, kulture, političkih sustava, uvjeta za rad, zdravlja, okoliša i sl. Uglavnom se analiziraju gospodarski i društveni utjecaji korištenjem metoda poput analize troškova i koristi, input-output metode, analize višestrukih kriterija ili neke od kvalitativnih i kvantitativnih metoda društvenog predviđanja. Analiziraju se utjecaji s gledišta različitih dionika i u različitim vremenskim okvirima. Nastoji se procijeniti da li su društvene koristi značajnije od izravnih ili neizravnih šteta za društvo u cjelini.

Promatraju se različite društvene skupine, institucije, poduzetnici i sl. te se ocjenjuju pozitivne ili negativne implikacije koje pojedina smjernica može imati na njih. Značajan dio analize društvenih utjecaja je identificiranje rizika – njihove vjerojatnosti i jačine obuhvata.

Prema Vodiču za analizu socijalnih utjecaja (Bejaković, P., Institut za javne financije, Zagreb) u procjeni se provode aktivnosti u nastavku.

- Polazi se od definiranja **područja analize i obrazloženja smjernice** koja se predlaže.
- Definiraju se **ključni dionici** i smjer djelovanja intervencije – da li sve zainteresirane strane osjećaju pozitivan ili negativan impuls? Tu su posebno značajne **institucije** koje su odgovorne za pripremu ili provedbu pojedinih javnih politika te **glavni nositelj** predložene smjernice.
- Nadalje, područje procjene su i **kanali distribucije** putem kojih se očekuje da će smjernice utjecati na različite dionike. Pet je ključnih kanala: zapošljavanje (tržište rada), cijene (proizvodnja, potrošnja i plaće), imovina, dostupnost dobara ili usluga, te transferi ili porezi).

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Kanali mogu biti izravni temeljem izravne provedbe smjernica, ili neizravni kroz utjecaj smjernice koja se vrednuje na neke druge javne politike.

- Uz analizu dionika i kanala distribucije pojedinih utjecaja potrebno je ocijeniti i **vrijeme** kada se pojedini utjecaj ostvaruje (na dugi, srednji ili kratki rok) te eventualne promjene u smjeru djelovanja predloženih smjernica u različitim vremenskim periodima.
- Zaključno, analiza društvenih utjecaja obuhvaća i analizu i vrednovanje **rizika** predložene smjernice te određuje njegovu vjerojatnost i jačinu.

Obrazovni sustav, društveno korisno učenje i društveno poduzetništvo u Hrvatskoj

Obrazovanje može i trebalo bi imati značajan gospodarski i društveni utjecaj na svoje zajednice te nuditi takve kurikulume koji su povezani sa stvarnim društvenim problemima. Takvo se obrazovanje u Hrvatskoj provodi sporadično i to isključivo na sveučilišnoj razini, iako bi moglo i trebalo početi od najmanjih nogu. Visoka stopa nezaposlenosti mladih u Hrvatskoj iznosi 27% (ili 33.090 osoba) ukupne registrirane nezaposlenosti (123.445) (*Statistika tržišta rada*) dovodi se, između ostaloga i u vezu s obrazovanjem, koje je činjenično usmjereno, a studente ne priprema za tržište rada kroz razvoj potrebnih (novih) vještina. Obrazovanje koje uključuje iskustveni pristup te sudjelovanje u organiziranoj aktivnosti koja je u skladu s potrebama zajednice nazivamo društveno-korisnim učenjem.

U Hrvatskoj, društveno-korisno učenje još uvijek nije dovoljno prisutno u akademskim kurikulumima: do danas su u sveučilišnim programima prisutna 3 kolegija posvećena društveno-korisnom učenju, odnosno njih 25 koji su iz raznih drugih područja, ali primjenjuju načela društveno-korisnog učenja. Kao izborni predmet, izvodi se na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu i na Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu. Na nekim drugim fakultetima, društveno-korisno učenje uvedeno je u druge kolegije kao pedagoški alat za promicanje razvoja zajednice, a često se izvodi i kroz srodne teme (npr. društvene inovacije na Sveučilištu VERN'). Pri tom, fakulteti blisko surađuju s drugim obrazovnim institucijama, udrugama i organizacijama civilnog društva. Unatoč interesu kako studenata tako i predavača za temu društveno-korisnog učenja, ona još uvijek nije dovoljno promovirana niti je uspjela zadobiti veću pozornost niti u društvu, a niti od strane donositelja odluka.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Strateško-planski dokumenti, obrazovanje i društveno poduzetništvo

Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine (NRS) ističe značaj obrazovanja. Iako izrijekom ne spominje društveno-korisno učenje, u središte četiri razvojna smjera stavlja ulaganje u ljude, a kao jedan od strateških ciljeva stavlja „obrazovane i zaposlene ljude“. NRS pravilno detektira da stanje na tržištu ukazuje kako vještine radne snage nisu dovoljno usklađene s potrebama gospodarstva te da postoji prostor za poboljšanje kvalitete ljudskog kapitala kroz proces obrazovanja. U tom smislu naglašava potrebu poticanja cjeloživotnog obrazovanja i stjecanje ključnih kompetencija za poduzetništvo što bi omogućilo lakšu prilagodbu stalnim promjenama na tržištu rada, a uslijed globalizacije, kriza, migracija te utjecaja digitalizacije.

U tom smislu, NRS predviđa:

- povezivanje strukovnih škola s gospodarstvom i tržištem rada;
- uvođenje programa za stjecanje dodatnih interdisciplinarnih kompetencija tijekom studija koje su u skladu s potrebama na tržištu;
- suradnju sektora obrazovanja s dionicima na tržištu rada, institucijama i socijalnim partnerima;
- podršku srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju za radna mjesta u digitalnom društvu.

Takav pristup u skladu je s načelima društveno-korisnog učenja, a što NRS detektira kao „ulaganje u ljude, na učenju kroz život i za život“ (Hrvatski sabor, 2021).

Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2015.-2020. godine posebno ističe važnost obrazovanja koje je navedeno i kao posebni strateški cilj: „Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja“, a mjera 3. podrazumijeva niz aktivnosti kao što su nagrade, financijski i drugi poticaji obrazovnim ustanovama koje uvode programe i promiču društveno poduzetništvo, potpore za promociju društvenog poduzetništva, kao i za osposobljavanje odraslih. Kao slabost, Strategija detektira „malen i nepovezan korpus znanja i programa izobrazbe za društveno poduzetništvo u formalnom obrazovnom sustavu“ i „neusklađenost sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada“ dok kao priliku vidi „razvijen sustav obrazovnih ustanova i programa kao potencijalnu mrežu za širenje društvenopoduzetničkih kompetencija“. Ovdje je, međutim fokus isključivo na društvenom poduzetništvu, no ne i široj temi društveno-korisnog učenja.

Nove boje znanja: Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije do 2030. godine koja je donesena još 2014. godine prepoznala je cjeloživotno učenje kao temelj obrazovanja i predviđa poticanje pojedinca iz bilo koje dobne skupine da uči. U tom smislu, jedan od ciljeva te Strategije bio je integrirati politike cjeloživotnog učenja i obrazovanja s ciljevima osobnog, društvenog, gospodarskog, regionalnog i kulturnog razvoja te s politikama zapošljavanja i socijalnom skrbi. U tom smislu, rješenje za već i tada prepoznatu neusklađenost sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada vidjelo se u

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

cjeloživotnom učenju. Društveno-korisno učenje kao koncept, kao ni društveno poduzetništvo, međutim, nisu prepoznati.

Rezultati ankete i fokus grupa na temu društveno-korisnog učenja

Tijekom 2021. godine u okviru ovog projekta provedeno je anketa na 291 ispitaniku te 5 fokus grupa (2 u Sinju, 2 u Metkoviću i 1 na Korčuli) na kojima je sudjelovalo je ukupno 39 sudionika. Tema fokus grupa ticala se društveno-korisnog učenja, a obuhvatila je nekoliko grupiranih pod-tema koje su se ticale svijesti sudionika o konceptu uslužnog učenja; njihovog znanja o postojanju studijskih programa društveno-korisnog učenja u Hrvatskoj; vlastitog obrazovanja kroz društveno-korisno učenje (formalnom ili neformalno); potreba za formalnim ili neformalnim studijskim programima društveno-korisnog učenja; potreba formalnog obrazovanja kroz društveno-korisno učenje pri odabiru kandidata za posao; obuke na poslu; odnosa između društveno-korisnog učenja i društvenih inovacija; te uočenih nedostataka ključnih znanja/vještina među mladim zaposlenicima u društvenim poduzećima.

Rezultati su pokazali da su ispitanici **većinski upoznati s pojmom društveno-korisnog učenja** te da se slažu da je to vrsta obrazovanja koja podrazumijeva povezivanje teorije i prakse. Također, smatraju da je **potrebno promijeniti fokus s teorije na praksu** u obrazovnim ustanovama kao i da su društveno-korisno učenje i društveno poduzetništvo izuzetno povezani pojmovi. Također, sudionici fokus grupa smatraju da je najveći **problem** za snažnije pozicioniranje društveno-korisnog učenja vezan za **nepostojanje interesa obrazovnog sustava** za tu temu, kao i **niska svijest građana o toj temi**. Niti sami ispitanici nisu kroz vlastito obrazovanje imali priliku društveno-korisno učiti te smatraju da **potreba za takvim programima u formalnim obrazovnim programima postoji**. Istovremeno, međutim, smatraju da i **neformalno obrazovanje** može zamijeniti nedostatno formalno obrazovanje te da je moguće **obrazovati se i kroz posao**. Ispitanici se većinski slažu da **društveno-korisno učenje izravno utječe na razvoj društvenih inovacija**. U praksi, međutim, najčešće primjećuju **nedostatak sljedećih kompetencija zaposlenika: upravljanje financijama, upravljanje ljudskim resursima, manjak kreativnosti te nedostatna znanja o društvenom poduzetništvu**. Ostale navedene kompetencije su bolje, ali i dalje nedostatne: manjak komunikacijskih i marketinških kompetencija, prezentacijske vještine, opća znanja o upravljanju projektima te manjak prodajnih vještina.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Rezultati anketnog istraživanja o utjecaju predloženih smjernica za razvoj društvenog poduzetništva

Tijekom rujna i listopada 2022. godine u okviru ovog projekta provedeno je anketno istraživanje na uzorku od 188 ispitanika – društvenih poduzetnika iz cijele Hrvatske o značaju predloženih smjernica vezano uz korištenje državne imovine za razvoj društvenog poduzetništva. Nalazi ankete prikazani su u tablici u nastavku.

Analiza društvenih učinaka	Jak utjecaj	Srednji utjecaj	Slabi utjecaj
DP I OBRAZOVNI SUSTAV			
Nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja	71,28%	16,49%	12,23%
Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu	70,74%	18,62%	10,64%
Reforma hrvatskog obrazovnog sustava	71,81%	20,21%	7,98%

Koristeći nalaze provedenog istraživanja raspoložive dokumentacije, rezultata fokus grupa i anketnog istraživanja u tablicama u nastavku su prikazani nalazi analize društvenog utjecaja predloženih smjernica.

Procjena društvenog utjecaja predloženih smjernica za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva i obrazovnog sustava

Smjernice za razvoj politika obrazovanja za društvenu korist tiču se sljedećih tema:

- nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja;
- poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu;
- reforma hrvatskog obrazovnog sustava.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

U tablicama u nastavku su prikazani nalazi analize društvenog utjecaja predloženih smjernica.

Smjernica: Osiguravanje veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja (DKU)			
1. Obrazloženje Visoka razina nepoznavanja koncepta DKU u javnosti zahtijeva snažniju promociju i vidljivost DKU, a što potencijalno dovodi do promjene vrijednosti hrvatskog društva prema solidarnijem, tolerantnijem i uključivom u društvu. Istovremeno, promocija DKU kroz obrazovni sustav može ponuditi potrebna znanja i vještine za lakšu integraciju mladih na tržište rada, a posljedično se povećava i inovativni kapital društva. Aktivna suradnja ministarstava koja imaju izravan ili neizravan utjecaj na obrazovanje, poduzetništvo, tržište rada, zapošljavanje i medije značajna je za promociju, vidljivost i daljnji razvoj društvenog poduzetništva u Hrvatskoj. U tu svrhu potrebno je osnovati koordinacijsku radnu skupinu dionika iz navedenih resora, koja bi kroz usklađen pristup i koordinirano rješavanje mogla podići vidljivost i osnažiti promociju društveno-korisnog učenja u funkciji usklađivanja obrazovnog sustava s tržištem rada, povećanjem zapošljavanja mladih i razvoja društvenog poduzetništva.			
2. Nositelj aktivnosti: Ministarstvo znanosti i obrazovanja (integrirane politike s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike)			
3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena?	4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?	5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?	
<ul style="list-style-type: none"> • Studenti i mladi • Obrazovni sustav • Društveni poduzetnici • OCD • Šira javnost • JLPS • Resorna ministarstva 	<p>Izravno</p> <p>Poboljšani obrazovni kurikula usklađeni s potrebama na tržištu rada</p> <p>Olakšane mogućnosti zapošljavanja</p>	<p>Neizravno</p> <p>Snažnija svijest javnosti o DKU i DP</p> <p>Snažnije uključivanje građana u rješavanje društvenih problema</p>	<p>Koordinacijska radna skupina mogla bi iznjedrati novi smjer za novu Strategiju obrazovanja RH, pokrenuti nove obrazovne i medijske projekte na temu DKU i DP i povezati lokalno inicirane postojeće projekte (npr. „Škola i zajednica“). Snaga projekta očituje se u utjecaju na potencijalnu reformu obrazovanja, a što posljedično utječe na povećanje razine znanja u</p>

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

	Povećan broj društvenih poduzeća	(samostalno ili kroz OCD) Rješavanje društvenih problema	društvu tj. inovativnog kapitala društva.
Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici			
	• Studenti i mladi		• pozitivan utjecaj
	• Obrazovni sustav		• moguće protivljenje
	• Društveni poduzetnici		• pozitivan utjecaj
	• OCD		• pozitivan utjecaj
	• Šira javnost		• pozitivan utjecaj
	• JLPS		• moguće protivljenje
	• Resorna ministarstva		• moguće protivljenje
6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice? Znanstvena i stručna zajednica			
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano s dugoročnim utjecajem			
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?			
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja	
Politički rizici: • Izostanak političke podrške	• Mala	• Velika	
Ekonomski rizici: • Potreba ulaganja u promotivne projekte i izradu novih kurikula	• Mala	• Srednja	
Institucionalni rizici: • Nepostojanje suradnje i koordinacije • Nevoljkost obrazovnog sustava za nove iskorake	• Srednja • Srednja • Srednja	• Velika • Velika • Velika	

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak stručnih znanja 		
Drugi rizici: <ul style="list-style-type: none"> Izostanak interesa šire javnosti za temu 	<ul style="list-style-type: none"> Mala 	<ul style="list-style-type: none"> Velika

Smjernica: Snažnije uključivanje obrazovne zajednice u društveni angažman		
1. Obrazloženje Sveučilišta, između ostalog, imaju i tzv. „treću misiju“, a ona predstavlja gospodarsku i društvenu ulogu uz doprinos zajednicama i područjima. Poticanje izravnih veza između obrazovnih ustanova i društvenih zajednica potencijalno iznalazi rješenja za društvene probleme.		
2. Nositelj aktivnosti: sveučilišta samostalno, u okviru vlastitih internih planova rada i razvoja, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja		
3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?	4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?	5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
<ul style="list-style-type: none"> Studenti Sveučilišta JLPS Šira javnost 	Izravno Kapacitiranje studenata novim praktičnim znanjima te učenje kreativnom razmišljanju Rješavanje društvenih problema na lokalnim razinama Ispunjavanje „treće“ misije	Neizravno Usklađivanje obrazovanja s potrebama na tržištu rada Povećana zapošljivost bivših studenata Zadovoljni građani
Sveučilišni programi koji obrazuju studente u skladu s potrebama društva te sveučilišta kao „adrese“ za rješavanje društvenih problema. Snaga projekta očituje se u utjecaju na potencijalnu reformu obrazovanja (suradnja s Ministarstvom znanosti i obrazovanja), a što posljedično utječe na povećanje razine znanja u društvu tj. inovativnog kapitala društva, zapošljivost mladih, rješavanje društvenih problema i zadovoljstvo građana.		

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

	sveučilišta u koordinaciji s JLPS		
Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici			
• Studenti		• pozitivan utjecaj	
• Sveučilišta		• moguće protivljenje	
• JLPS		• pozitivan utjecaj	
• Šira javnost		• pozitivan utjecaj	
6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?			
Znanstvena i stručna zajednica Podaci JLPS o problemima na njihovom području Analize potreba lokalnih zajednica Strateško-planski dokumenti Ministarstva znanosti i obrazovanja			
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano			
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg ?			
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja	
Politički rizici:			
• Izostanak političke podrške od strane MZO	• Mala	• Mala	
• Izostanak suradnje s JLPS	• Mala	• Velika	
Institucionalni rizici:			
• Otpor sveučilišnog kadra promjenama	• Srednja	• Velika	

Smjernica:

Reforma hrvatskog obrazovnog sustava prema društveno-korisnom učenju

1. Obrazloženje

Bez opće reforme hrvatskog obrazovnog sustava teško je učiniti značajne pomake u smjeru usklađivanja sadržaja i metoda u obrazovnim programima s tržištem rada kako bi se stvorila konkurentna radna snaga te povećalo zapošljavanje mladih. Integrirani pristup reformi mora, osim

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

<p>obrazovne, uključiti i znanstvenu politiku, ali i sve druge sektorske politike čiji je napredak u izravnoj vezi s uspjehom obrazovanja. Također, u pripremu javnih politika potrebno je uključiti i civilno društvo, društvena poduzeća i pojedince koji se bave temama društveno-korisnog učenja i društvenog poduzetništva kako bi se smanjio jaz između lokalne razine i donositelja odluka, a kako bi se reforma dotakla upravo problema „na terenu“.</p>		
<p>2. Nositelj aktivnosti: Ministarstvo znanosti i obrazovanja uz snažnu podršku Hrvatske vlade i koordinaciju s ostalim referentnim ministarstvima</p>		
<p>3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti i mladi • Obrazovni sektor (Društveni) poduzetnici • JLPS • Resorna ministarstva • Šira javnost 	<p>4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?</p> <p>Izravno</p> <p>Kvalitetnije obrazovanje</p> <p>Veća konkurentnost sveučilišta i ostalih obrazovnih ustanova</p>	<p>5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?</p> <p>Neizravno</p> <p>Kvalitetnija radna snaga</p> <p>Rješavanje društvenih problema</p> <p>Održivija rješenja i održiviji resori (npr. turizam, zdravstvo itd.)</p> <p>Zadovoljni građani</p> <p>Očekuje se kvalitetnije obrazovanje koje kapacitira studente za kreativno rješavanje problema te podiže svijest o potrebi rješavanja društvenih problema. To posredno utječe na kvalitetu radne snage, rješenja za lokalnu zajednicu te pomake prema održivosti kako rješenja, tako i pojedinih resora. Isto je na korist lokalnog razvoja i dobrobit lokalne zajednice u cjelini.</p>
<p>Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Studenti i mladi 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • Obrazovni sektor 	<ul style="list-style-type: none"> • moguće protivljenje 	
<ul style="list-style-type: none"> • (Društveni) poduzetnici 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • JLPS 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • Resorna ministarstva 	<ul style="list-style-type: none"> • moguće protivljenje 	
<ul style="list-style-type: none"> • Šira javnost 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<p>6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice? Strateško-planski dokumenti Ministarstva znanosti i obrazovanja te ostalih relevantnih resornih ministarstava</p>		

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine Strategija razvoja društvenog poduzetništva RH Obrazovni sustav i znanstvena zajednica Relevantni EU dokumenti		
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: po odluci Vlade, ali kontinuirano s dugoročnim utjecajem		
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?		
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja
Politički rizici: <ul style="list-style-type: none"> Izostanak političke podrške 	<ul style="list-style-type: none"> Velika 	<ul style="list-style-type: none"> Velika
Ekonomski rizici: <ul style="list-style-type: none"> Nedostatak sredstava za provedbu reforme 	<ul style="list-style-type: none"> Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> Velika
Institucionalni rizici: <ul style="list-style-type: none"> Izostanak suradnje među resornim ministarstvima 	<ul style="list-style-type: none"> Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> Velika

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Izvori

Bejaković, Predrag (2006) Vodič za analizu socijalnih utjecaja, Projekt Partnerstvo za socijalnu uključenost, Delegacija Europske komisije u RH, Zagreb. Dostupno na <http://www.ijf.hr/radionice/PSU/Vodic.pdf>

Hrvatski sabor (2021). Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/2021. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html (5.9.2022.)

Institut za razvoj i međunarodne odnose (2022). Smjernice za razvoj javnih politika – Društveno poduzetništvo i obrazovni sustav. Projekt Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo (UP.04.2.1.06.0054). Dostupno na <https://www.socialbiz.cerura.hr>

Jelinčić, D. A.; Baturina, D. i Franić, S. (2022). Impact of Service Learning on Social Entrepreneurship and Youth Employment In Croatia. *Interdisciplinary Description of Complex Systems* 20 (4), 319-335. <https://doi.org/10.7906/indecs.20.4.2>

Kovačić, A. i Gvozdanović, A. (2017). *Poznavanje generacijskih problema i potreba kao temelj kvalitetne politike za mlade u Hrvatskoj*. U: Ilišin, V., Spajić Vrkaš, V., ur.: *Generacija osujećenih: mladi u Hrvatskoj na početku 21. stoljeća*. Institut za društvena istraživanja, Zagreb, Croatia

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH (2014). *Nove boje znanja: Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije do 2030. godine*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Obrazovanje/Strategija%20obrazovanja,%20znanosti%20i%20tehnologije.pdf> (5.9.2022.)

Obadić, A. (2017). *Nezaposlenost mladih i usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada*. *Ekonomski misao i praksa* 1 (1), 129–150

Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2015.-2020. godine. Dostupno na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Strategija-razvoja-dru%C5%A1tvenog-poduzetni%C5%A1tva-u-RH-za-razdoblje-2015-2020.pdf> (5.9.2022.)

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Tišma, Sanja, Sanja Maleković, Daniela Angelina Jelinčić, Mira Mileusnić Škrtić, i Ivana

Keser (2022) From science to policy: how to support social entrepreneurship in Croatia. *Journal of Risk and Financial Management* 15:23. Dostupno na: [https://doi.org/10.3390/](https://doi.org/10.3390/jrfm15010023)

jrfm15010023 (6.9.2022.)

Zloković, J. i Polić, P. (2013). *Izazovi implementacije modela učenja zalaganjem u zajednici – primjer kolegija 'Obitelj i prevencija asocijalnih oblika ponašanja*. *Život i škola* 59 (29), 102-122

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

KONTAKTI:

Ured: Brnaze 410, 21230 Sinj

Tel: +385 95 5765960

e-pošta: socialbiz@cerura.hr; d.ruralis@gmail.com

Internet stranica: www.socialbiz.cerura.hr

Više informacija o EU fondovima na: www.strukturifondovi.hr i www.esf.hr

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR



www.esf.hr



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Evropskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054